

KVALITETSDEKLARATION

Jordbruksföretag och företagare 2022

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets Struktur

Produktkod

JO0106

Referenstid

juni 2022

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistik om jordbruksföretag och företagare ingår som en del i de EU-reglerade Strukturundersökningarna. Undersökningar av strukturen i jordbruket ska enligt EU:s regelverk genomföras tre gånger under en tioårsperiod i samtliga medlemsländer. Var tionde år ska strukturundersökningarna i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1091 genomföras som totalundersökningar. Det innebär att samtliga jordbruksföretag i samtliga medlemsländer måste besvara undersökningen. En totalundersökning av jordbruket gjordes år 2020 och ska göras igen år 2030.

De mellanliggande åren (2023 och 2026) får medlemsstaterna välja att genomföra en urvalsundersökning istället för en totalundersökning om det är möjligt att möta de precisionskrav som förordningen ställer avseende djur och grödor på NUTS2- samt NUTS1-nivå. NUTS2-nivå innebär en indelning av län i 8 grupper, medan NUTS1-nivå innebär länsammanslagning till 3 grupper. EU-förordningen reglerar bland annat vilken population och vilka variabler som ska undersökas, samt vilken täckningsgrad och kvalitet som den statistik som samlas in ska ha. Avidentifierade uppgifter för varje företag som undersöks redovisas till kommissionen. I Sverige görs delar av undersökningen som en totalundersökning även de mellanliggande åren. Det innebär att uppgifter kan redovisas om företag och företagare utan slumpmässig osäkerhet.

Uppgifterna i denna statistikrapport baseras på LBR 2022 som bygger på Strukturundersökningen 2020 uppdaterat med resultat från urvalsundersökningar gjorda 2021 och 2022 samt förändringar i administrativa register sedan 2020.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistik om företag och företagare i jordbruket är betydelsefull ur många hänseenden. Både nationellt och inom EU används statistiken till att bland annat följa den långsiktiga utvecklingen inom jordbrukssektorn. På samma sätt kan statistiken till exempel användas som underlag för analyser inför kommande jordbrukspolitiska beslut. Exempel på områden där statistiken används är analyser av jordbrukssektorns bidrag till sysselsättningsgraden som är en viktig faktor i medlemsländernas och unionens ekonomiska utveckling. Andra viktiga aspekter är jämställdhet och landsbygdsutveckling. Indirekt används statistiken genom att internationella organisationer såsom FAO och OECD använder sig av kommissionens statistik.

I Sverige används undersökningens resultat bland annat av Näringsdepartementet, Jordbruksverket, länsstyrelser, kommuner, branschorganisationer, enskilda företag med flera.

1.2 Statistikens innehåll

Denna statistik redovisar antal företag och antalet företagare inom jordbruket 2022 efter olika indelningar. Statistiken baseras på en enkätundersökning som genomförts till följd av krav inom EU på att statistiska strukturundersökningar ska genomföras i medlemsländerna.

De storheter som uppskattas är:

- antal jordbruksföretag av olika slag i juni 2022
- arealer av olika slag på jordbruksföretagen i juni 2022

1.2.1 Objekt och population

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, skötsel av lantbruksdjur eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Den population som statistiken ska belysa utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni 2022 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 ha åkermark,
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta,
- innehade djurbesättning som någon gång från och med januari 2022 till och med juni 2022 omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 grisar, eller minst 20 får och lamm, eller 1 000 fjäderfä (inklusive kycklingar).

1.2.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- antal jordbruksföretag,
- arealer vid jordbruksföretag.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler av antal jordbruksföretag och arealer.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Antal företag inom svenskt jordbruk redovisas efter följande indelningar:

Antalet jordbruksföretag redovisas efter indelningar avseende:

- Region (län, produktionsområde och kommuner)
- Företagets åkerareal
- Företagets jordbruksmark
- Brukningsform åkermark (helt ägd, helt arrenderad, delvis arrenderad)
- Företagskategori (enskild firma, aktiebolag, övrigt)
- Driftsinriktning
- Jordbruksföretagarens kön
- Jordbruksföretagarens ålder

Arealer redovisas efter indelningar avseende:

- Region (län och produktionsområde)
- Företagets åkerareal
- Företagets jordbruksmark
- Brukningsform (ägd resp. arrenderad)
- Företagskategori (enskild firma, aktiebolag, övrigt)
- Driftsinriktning
- Jordbruksföretagarens kön
- Jordbruksföretagarens ålder

Samtliga uppgifter redovisas i Jordbruksverkets [statistikdatabas](#).

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser den juni 2022.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Av dessa fel torde i första hand de partiella bortfallsfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Sammantaget bedöms dessa fel dock ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken är behäftad med täckningsfel, mätfel, bortfallsfel och bearbetningsfel.

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga jordbruksföretag i målpopulationen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2020 års undersökning består av LBR 2019 kompletterat med information från framför allt Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd 2020 (IAKS) och Centrala nötkreatursregistret 2020 (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är till exempel resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur och SCB:s företagsregister.

De år som resultaten baseras på administrativa uppdateringar finns en viss överskattning av antalet jordbruksföretag då korrekta kopplingar mellan djurhållare och brukare av mark kan saknas. Framför allt ökar andelen djurhållare utan jordbruksmark åren mellan Strukturundersökningar.

2.2.3 Mätning

Via enkätundersökning inhämtas uppgifter om bland annat djur (ej nötkreatur) samt arealer för de företag som inte ansöker om stöd i SAM.

Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i enkätundersökningen är felaktiga. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden. En typ av mätfel utgörs av minnesfel. Risken finns att den som svarar på blanketten glömmer att redovisa all areal eller alla djur. En annan typ av mätfel utgörs av specifikationsfel. Det kan exempelvis vara svårt för uppgiftslämnaren att exakt dra gränsen av om en viss mark klassificeras som åker- eller betesmark.

Arealuppgifter i jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. För Centrala nötkreatursregistret (CDB) genomförs både administrativa kontroller och kontroller i fält kontinuerligt.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfallet i enkätundersökningen var ungefär 5 %. Utöver detta tillkommer partiellt bortfall då respondenten inte svarat på vissa delar av undersökningen. Resultaten har korrigerats för detta genom imputering av svar på obesvarade frågor. Efter imputering anses inte svarsbortfallet ha någon inverkan på resultatet.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms inte påverka resultatet i stort. Fel kan dock förekomma på enskilda företag.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken utgör slutliga skattningar av samtliga målstorheter. Någon preliminär statistik om antalet jordbruksföretag publiceras inte.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

11 månader.

3.2 Frekvens

Undersökningar om antalet jordbruksföretag och företagare kommer närmast att göras avseende år 2023 och publiceras under 2024.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades den 10 november 2022 i enlighet med publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i Jordbruksverkets [statistikdatabas](#), som en statistikrapport och i Jordbruksstatistisk sammanställning på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För tillgång till ytterligare statistik och specialbearbetningar av materialet görs förfrågningar till Jordbruksverkets statistikenhet (se kontaktuppgifter nedan).

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller, figurer och kommenterande text.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration samt Statistikens Framställning utgör dokumentation av undersökningen.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Observera att ökningen av antalet jordbruksföretag mellan 2003 och 2005 bör tolkas med försiktighet. Den EU-reform från 2003 som infördes i Sverige 2005 innebar att stora delar av det tidigare stödcomplexet ersattes av systemet med samlat gårdsstöd, vilket ledde till en ökning av antalet företag i LBR. Detta innebär inte att den faktiska strukturen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

Definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrades år 2010 för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, vilka inte fullt överensstämmer med de svenska avgränsningarna. Från och med 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de tidigare svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna för år 2010 inte är fullt jämförbara med föregående års siffror.

Den största skillnaden mellan den tidigare svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar gäller arealer. Medan man i de tidigare svenska avgränsningarna hade en gräns på minst 2,01 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,0 hektar jordbruksmark. I LBR 2010 används därför en avgränsning på mer än 2,0 hektar åkermark eller minst 5,0 hektar jordbruksmark. För en jämförelse mellan de olika avgränsningarna, se tabellen nedan. Med de tidigare svenska avgränsningarna innehöll LBR 68 150 företag 2010. Med den nuvarande avgränsningen innehöll LBR 2010 71 091 företag. Således gjorde den nuvarande avgränsningen att LBR ökade med ca 3 000 företag. Dessa företag återfanns i stort sett bara i storleksklassen företag med 2,0 hektar åkermark eller mindre.

De år som resultaten baseras på administrativa uppdateringar finns en viss överskattning av antalet jordbruksföretag då korrekta kopplingar mellan djurhållare och brukare av mark kan saknas. Framför allt ökar andelen djurhållare utan jordbruksmark åren mellan Strukturundersökningar.

Tabell 1. Jämförelse av avgränsningar i LBR 2010

Tidigare, svenska LBR	EU:s avgränsningar	Nuvarande avgränsningar i LBR
68 150 företag	63 711 företag	71 091 företag
2,0 ha åkermark	5,0 ha jordbruksmark	2,0 ha åkermark 5,0 ha jordbruksmark
	1,0 ha permanenta utomhusgrödor (fruktträd, plantskolor osv.)	
0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter	0,5 ha andra utomhusodlingar (grönsaker, jordgubbar osv.)	0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter
200 kvm växthusyta	0,1 ha växthusgrödor 0,1 ha blommor och andra dekorativa grödor	200 kvm växthusyta
50 mjölkkor		
250 nötkreatur	10 nötkreatur	10 nötkreatur
250 grisar	50 grisar	50 grisar
50 suggor	10 suggor	10 suggor
50 tackor	20 får	20 får
1 000 fjäderfä	1 000 fjäderfä	1 000 fjäderfä

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan de olika redovisningsgrupperna är god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken är jämförbar med annan officiell statistik producerad av Jordbruksverket. Jämförbarheten torde även vara god med motsvarande statistik från övriga EU-länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2020:3).

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras genom rådets förordning (EU) nr 2018/1091 av den 18 juli 2018 om integrerad statistik över jordbruksföretag och om upphävande av förordningen (EG) nr 1166/2008 och (EU) nr 1337/2011.

EU-regleringarna styr undersökningens variabeldefinitioner samt tidsramen för genomförande. Regleringarna innebär också att stora delar av den statistik som publiceras i denna rapport även rapporteras till EU-kommissionen (EU:s statistikkontor; Eurostat).

F Historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år.

Uppgifterna som samlas in ställs årligen samman i Lantbruksregistret, LBR. Fram till och med år 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in av SCB via pappersenkäter. Från och med år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Elin Lund
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 51 55